

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Валери Димчев

Катедра „Музика“, Факултет по изкуствата“, ЮЗУ „Неофит Рилски”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, област на висшето образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцова изкуство, Докторска програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство”

Основание: заповед № 934/31.03.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, проф. д-р Николай Марин

Автор на дисертационния труд: Евгени Ноев Николов

Тема на дисертационния труд: ЖАНРЪТ „КАПРИЧИО” ЗА СОЛО ЦИГУЛКА ПРЕЗ ХХ ВЕК - СТИЛОВИ И ТЕХНИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Научен ръководител: проф. д.н. Иванка Влаева, катедра „Музика“, Факултет по изкуствата“, ЮЗУ „Неофит Рилски”

I. Данни за докторанта

Евгени Ноев Николов е роден в София, в семейство на музиканти през 1972 г. Завършил е НМУ „Любомир Пипков“ и НМА „Панчо Владигеров“, където придобива бакалавърска и магистърска степен в класа на изтъкнатия цигулар, педагог и композитор проф. Петър Христосков. Между 1992 и 1994 г. посещава майсторски класове при проф. Ифра Нийман. Лауреат е на множество национални и международни конкурси. Музикалната му кариера

е свързана с: Музикален театър „Стефан Македонски“, Симфониета „София“, Националната Опера и балет, Камерен ансамбъл Кьолн, камерен ансамбъл „Софийски Солисти“. От 2008 г. води клас по цигулка в НМУ „Любомир Пипков“ – София.

Евгени Ноев Николов е редовен докторант в катедра „Музика“, Факултет по изкуствата“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград. Изпълнил е всички изисквания и задължения по индивидуалния си план и е преминал успешно процедура по вътрешна защита.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд изследва развитието на жанра капричио за соло цигулка през XX век, като се фокусира основно върху стиловите и технически характеристики, характерни за посочения период.

Капричиото е виртуозен жанр, характерен за цигулковото изкуство, който поставя високи технически и художествени изисквания пред изпълнителя. След направено задълбочено проучване, докторантът констатира, че капричиото за соло цигулка от XX век все още не е достатъчно и всеобхватно изследвано и проучено. Този факт предопределя актуалността и потенциалния приносен характер на избраната тема. С реализирането на настоящето изследване, докторантът предоставя широка информация за стиловата и техническата проблематика, анализирайки творчеството на избрани композитори, като очертава спецификата на тяхното мислене.

Дисертационният труд е разработен в обем от 125 страници. Музикално-теоретичните анализи са онагледени с множество нотни примери. Структурата е както следва: УВОД, I ГЛАВА, II ГЛАВА, ЗАКЛЮЧЕНИЕ, ПРИНОСИ, БИБЛИОГРАФИЯ, включваща 92 литературни и нотни източника. Ясно дефинирани са основните за научното изследване

структурни елементи – обект, предмет, цел, задачи, методи. Трудът е логично подреден, като жанрът капричио се изследва в отделно обособени глави: за световната история и практика, и за българската музика.

Първа глава съдържа основни сведения за възникването и развитието на жанра капричио от 1561 г., когато в Италия с този термин се обозначават за първи път мадригалите на Жак Де Бершем, публикувани от Антонио Гардано. Разбира се, докторантът се спира и на капричиите на Паганини, донесли голяма слава на своя създател. Посочени и дефинирани са някои основни технически похвати и щрихи като: двойните флажолети в лява ръка, китарният гриф в лява ръка, при който се използва и палецът за фиксиране на тонове на сол струна, рикошет в дясната ръка и др.

Акцентът в Глава I е поставен върху стиловите и технически характеристики в капричиите за соло цигулка на композитори от Русия, САЩ, Полша и Испания. Анализирани са творби от: Константин Мострас, Гражина Бацевич, Стенли Уайнър, Джон Кориляно, Андреас Макрис, Хоакин Родриго. Задълбоченото изследване на произведенията, написани от избраните композитори, води до открития, свързани с формалното и структурно изграждане, използваните технически похвати, отклоненията в темпото, смяната на размери и условните тонални центрове, ситуирани в звуковата среда на хроматични мелодични последования и дисонантни хармонични съчетания и акорди.

Втора глава е посветена на изпълнителската проблематика в капричии за соло цигулка, написани от български композитори. Анализирани са: двата цикъла от 12 и 24 капричии за соло цигулка от Петър Христосков, „9 капричии за соло цигулка“ от Васко Абаджиев, „Каприз“ на Леон Суружон и „Капричио за соло цигулка“ на Йордан Гошев.

В творчеството на изброените български композитори са открити и изследвани: влиянието на българския фолклор като източник на стилкови и

инструментални похвати, на тембри, на интонационни и на метроритмични структури; съчетанието на фолклорните структурно-композиционни подходи със съществуващите традиции и западноевропейски тенденции; импровизацията като част от разглеждания жанр; полифоничното изграждане в соло цигулковите произведения и др.

В **Заключението**, Евгени Ноев Николов извежда тезата, че в световен мащаб е налице голям потенциал в развитието на жанра капричио, в който се продължава линията за обединяване на изпълнител и композитор. Това е изключително продуктивно и може да бъде еталон за подражание при писането на солови творби за всички музикални инструменти. Западноевропейските и американски тенденции определено отварят нови хоризонти пред жанра капричио в епохата на пост-Паганиновия период. Българските композитори допълват жанра със свои авторски подходи и съчетаването на български фолклор с общоизвестните композиционни техники.

III. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Представеният дисертационен труд, авторефератът и научните публикации на докторанта отговарят напълно на избраната тема. Ценният практически опит и задълбочената научноизследователска работа на Евгени Ноев Николов са дали отличен резултат и са отразени чрез неговия задълбочен дисертационен труд, който носи своите безспорни приноси:

- За пръв път жанрът капричио за соло цигулка е представен чрез значими творби от световни и български композитори от XX век;
- Направени са многоспектърните анализи, на капричии - предпоставка за тяхното практическо приложение и популяризиране сред широк кръг слушатели;

- Анализирани и показани са стилови взаимодействия между творби на европейски, световни и български автори;
- Чрез анализите са представени практически указания към изпълнителите за решаването на някои проблеми от техническо и художествено естество.

IV. Заключение

Предвид богатия практически опит и изпълнителска зрялост на докторанта Евгени Ноев Николов, изведените теоретични и практически резултати, приносите и високата практико-приложна стойност на настоящето научно изследване, считам, че представеният за защита дисертационен труд съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

Въз основа на изложеното дотук, изразявам своето положително становище, като гласувам на докторант Евгени Ноев Николов да бъде присъдена ОНС „доктор” в област на висшето образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцова изкуство, Докторска програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство”.

11.05.2026 г.

Председател на научното жури

Гр. Благоевград

доц. д-р Валери Димчев

OPINION

by

Assoc. Prof. Dr. Valeri Dimchev

Department of Music, Faculty of Arts, South-West University "Neofit Rilski",
Blagoevgrad

Subject: dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor", field of higher education 8. Arts, professional field 8.3. Music and Dance Arts, Doctoral Program "Theory and Practice of Performing Arts"

Grounds: Order No. 934/31.03.2026 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, Prof. Dr. Nikolay Marin

Author of the dissertation: Evgeni Noev Nikolov

Topic of the dissertation: THE GENRE "CAPRICCIO" FOR SOLO VIOLIN IN THE 20TH CENTURY - STYLE AND TECHNICAL CHARACTERISTICS

Scientific supervisor: Prof. Dr. Ivanka Vlaeva, Department of Music, Faculty of Arts, South-West University "Neofit Rilski"

I. Data about the doctoral student

Evgeni Noev Nikolov was born in Sofia, into a family of musicians in 1972. He graduated from the National Music School "Lyubomir Pipkov" and the National Music Academy "Pancho Vladigerov", where he obtained his bachelor's and master's degrees in the class of the distinguished violinist, pedagogue and composer Prof. Petar Hristoskov. Between 1992 and 1994 he attended master classes with Prof. Ifra Niemann. He is a laureate of numerous national and

international competitions. His musical career is connected with the “Stefan Makedonski” Musical Theater, the “Sofia” Symphony Orchestra, the National Opera and Ballet, the Cologne Chamber Ensemble, the “Sofia Soloists” Chamber Ensemble. Since 2008 he has been teaching a violin class at the National Music School “Lyubomir Pipkov” – Sofia.

Evgeni Noev Nikolov is a full-time doctoral student in the Department of Music, Faculty of Arts, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. He has fulfilled all the requirements and obligations of his individual plan and has successfully passed the internal defense procedure.

II. General characteristics of the dissertation work

The dissertation explores the development of the capriccio genre for solo violin in the twentieth century, focusing primarily on the stylistic and technical characteristics of the period.

The capriccio is a virtuoso genre characteristic of violin art, which usually places high technical and artistic demands on the performer. After conducting an in-depth study, the doctoral student found that the capriccio for solo violin from the 20th century has not yet been sufficiently and comprehensively researched and studied. This fact predetermines the contribution and relevance of the chosen topic. By implementing this research, the doctoral student provides extensive information about the stylistic and technical issues in the work of various composers, as well as the specifics of their thinking.

The dissertation is developed in a volume of 125 pages. The theoretical analyses are illustrated with numerous musical examples. The structure is as follows: INTRODUCTION, CHAPTER I, CHAPTER II, CONCLUSION, CONTRIBUTIONS, BIBLIOGRAPHY. The bibliography contains 92 literary and musical sources. The main structural elements for the scientific study are

defined – object, subject, goal, tasks, methods. The structure is logically arranged, with the capriccio genre being studied in separate chapters: on world history and practice, and on Bulgarian music.

The first chapter contains basic information about the emergence and development of the capriccio genre since 1561, when in Italy this term was first used to designate the madrigals of Jacques De Berchem, published by Antonio Gardano. Of course, the doctoral student also focuses on the capriccios of Paganini, which brought great fame to their creator. Some basic technical techniques and strokes are indicated and defined, such as: double flageolets in the left hand, the guitar fretboard in the left hand, in which the thumb is also used to fix tones on the G string, ricochet in the right hand, etc.

The emphasis in Chapter I is placed on the stylistic and technical characteristics in the capriccios for solo violin by composers from Russia, the USA, Poland and Spain. Works by: Konstantin Mostras, Grazyna Bacevich, Stanley Weiner, John Corigliano, Andreas Makris, Joaquín Rodrigo are analyzed. The in-depth study of the works written by these composers leads to discoveries related to the formal and structural construction, the techniques used, the deviations in tempo, the change of measures and the conditional tonal centers situated in the sound environment of chromatic melodic sequences and dissonant harmonic combinations and chords.

The second chapter is devoted to the performance issues in capriccios for solo violin written by Bulgarian composers. The following are analyzed: the two cycles of 12 and 24 capriccios for solo violin by Petar Hristoskov, 9 capriccios for solo violin by Vasko Abadzhiev, Caprice by Leon Surujon and Capriccio for solo violin by Yordan Goshev.

In the work of the listed Bulgarian composers, the following have been discovered and studied: the influence of Bulgarian folklore as a source of stylistic and instrumental techniques, timbres, intonation and metrorhythmic structures;

the combination of folklore structural and compositional approaches with existing traditions and Western European trends; improvisation as part of the genre under consideration; polyphonic construction in solo violin works, etc.

In his Conclusion, Evgeni Noev Nikolov puts forward the thesis that on a global scale there is great potential in the development of the capriccio genre, in which the line of unification of the performer and the composer continues. This is extremely productive and can be a model for imitation in writing solo works for all musical instruments. Western European and American trends definitely open new horizons for the capriccio genre in the post-Paganini era. Bulgarian composers complement the genre with their own authorial approaches and the combination of Bulgarian folklore with the compositional techniques of the 20th century.

III. Evaluation of scientific and practical results and contributions

The presented dissertation, the abstract and the scientific publications of the doctoral student fully correspond to the chosen topic. The valuable practical experience and the in-depth scientific research work of Evgeni Noev Nikolov have yielded excellent results and are reflected in his dissertation. The following contributions have been made:

- For the first time, the genre of capriccio for solo violin is presented through significant works by world and Bulgarian composers of the 20th century;
- Multi-spectral analyses of capriccios have been made - a prerequisite for their practical application and popularization among a wide range of listeners;
- Stylistic interactions between works by European and Bulgarian authors have been analyzed and shown;

- Practical instructions for performers on solving some problems of a technical and artistic nature have been presented through the analyses.

IV. Conclusion

Given the rich practical experience and executive maturity of doctoral student Evgeni Noev Nikolov, the theoretical and practical results derived, as well as the high practical and applied value of this scientific research, I believe that the dissertation submitted for defense meets the requirements for awarding the educational and scientific degree of "doctor".

Based on the above, I express my positive opinion by voting for doctoral student Evgeni Noev Nikolov to be awarded the ONS "Doctor" in the field of higher education 8. Arts, professional field 8.3. Music and Dance Arts, Doctoral Program "Theory and Practice of Performing Arts".

11.05.2026

Chairman of the scientific jury

Blagoevgrad

Assoc. Prof. Dr. Valeri Dimchev